

SRO (PT3)

Afleveringsdato og tid: 01/02/2019 kl. 14:00

Årstal: 2019

Elevens navn:	Lærke Weinreich Boll	Klasse:	2.d
---------------	----------------------	---------	-----

	Fag	Niveau	Vejledere
Fag 1	Samfundsfag	A	Vibeke Petersen
Fag 2	Engelsk	A	Bente Bach Jensen

Opgaveformulering:

Hvorfor har briterne valgt at forlade EU og hvilken betydning har Brexit for henholdsvis Storbritannien og EU?

Redegør for det politiske landskab, optakten til – og resultatet af EU medlemskabsafstemningen ("Brexit") i Storbritannien d. 23. juni 2016.

Giv en retorisk analyse af de vedlagte taler af henholdsvis Nigel Farage, og Theresa May, og sammenlign deres brug af sprog, argumentation og retoriske virkemidler til at formidle deres budskab.

Med udgangspunkt i analysen af ovenstående taler og med inddragelse af aktuel viden om Brexit-forhandlingerne og europæiske integrationsteorier ønskes der en diskussion af de mulige konsekvenser af Brexit for henholdsvis Storbritannien og EU.

Elevens underskrift _____

Brexit og Politik i Storbritannien

Studieretningsopgave

Frederiksborg Gymnasium og HF

Dato: 01/02/2019

Fag: Engelsk og Samfundsfag

Navn: Lærke Weinreich Boll

Klasse: 2.d

Vejledere: Bente Bach Jensen og Vibeke Petersen

Resumé

Denne opgave tager udgangspunkt i Storbritanniens udtræden af EU efter medlemskabsafstemningen d. 23 juni 2016. Opgaven behandler højrepopulismens fremgang i Europa som væsentlig årsag til den britiske befolknings valg om at træde ud af den Europæiske Union. Der redegøres for det politiske landskab med fokus på anti-EU partiet, UKIP, samt optakten til- og resultatet af afstemningen. I opgaven foretages en retorisk analyse på to taler i kølvandet på offentliggørelsen af medlemskabsafstemningens resultat. Her tages udgangspunkt i argumentation, sprog og retoriske virkemidler samt en diskursanalyse. Afslutningsvis diskuteres mulige fremtidige konsekvenser af Brexit for både Storbritannien og EU. Her fokuseres der på økonomi og den bredere højrepopulistiske trussel i Europa. Til opgavens redegørelse for Brexit, benyttes kvantitative og kvalitative metoder fra samfundsfag, mens der i analysen af talerne på engelsk benyttes en retorisk metode og diskursteoretisk metode.

Indholdsfortegnelse

Resumé	1
Indledning	3
Redegørelse	3
Højrenationalisme og immigration	3
Britisk suverænitet og medlemskabsafstemningens optakt	4
Brexit bliver en realitet	5
Metodeafsnit	5
Analyse	6
Nigel Farage	6
Theresa May	8
Sammenligning af taler	9
Diskussion	9
Konklusion	11
Litteraturliste	12
Bilag	14

Indledning

Den Europæiske Union (EU) er et internationalt samarbejde om politiske og økonomiske områder mellem en lang række europæiske stater. Storbritannien blev imidlertid medlem i 1973, men i den britiske bevidsthed befandt der sig allerede en stærk EU-skepsis. Denne skepsis har også i dag sin prægende effekt på nutidens politiske landskab i Storbritannien, og den har for alvor sat vind i sejlene hos det EU-skeptiske parti, UK Independence Party (UKIP). Som kulmination på de stigende højrenationalistiske strømninger, valgte et britisk flertal, ved en folkeafstemning i juni 2016, at forlade EU. Denne udskillelse betegnes Brexit. Brexit vakte dyb bekymring blandt de andre medlemslande samt den store andel af den britiske befolkning, der stemte for at blive i unionen. Her knap tre år efter valget, er frygten for konsekvenserne af Storbritanniens udtræden stadig stærk, og eksperter prøver ihærdigt at forudbestemme Brexits mulige eftervirkninger.¹

Derfor vil jeg i denne opgave redegøre for det politiske landskab i Storbritannien samt optakten til- og resultatet af medlemskabsafstemningen i juni 2016. Derudover vil jeg analysere og sammenligne to taler af Theresa May og Nigel Farage fra henholdsvis november 2018 og juni 2016 samt diskutere de mulige konsekvenser af Brexit for både Storbritannien og EU.

Redegørelse

Jeg vil i følgende afsnit redegøre for det politiske landskab i Storbritannien med fokus på højrenationalismens fremgang samt redegøre for medlemskabsafstemningen i juni 2016 - herunder optakten til- plus resultatet af valget.

Højrenationalisme og immigration

Højrenationalistiske og EU-skeptiske strømninger ses som et stigende fænomen i hele Europa, blandt andet i Østrig og Frankrig hvor de nationalkonservative partier Front National og Freiheitliche Partei Österreichs (FPÖ) vinder fremgang til Europaparlamentsvalget i

¹ Arrouas, Michelle: *EU – Den Europæiske Union*. Faktalink, 2009. Opdateret 2017. Besøgt den 29.01 2019.

2014.² Ligeså lykkedes det for anti-EU partiet i Storbritannien, UKIP, at vinde 28% af stemmerne ved samme valg, hvilket betød at det blev det største britiske parti i Europaparlamentet. UKIPs ultimative og elementære mærkesag er Storbritanniens udmeldelse af EU, men partiets voksende popularitet bunder dog også i deres stærke indvandrerkritiske udtalelser, som appellerer kraftigt til den britiske befolkning.³

Den etniske diversitet i den britiske befolkning har været igennem en kraftigt stigende udvikling siden 1960'erne. Dette er blandt andet pga. tilstrømningen af østeuropæisk arbejdskraft⁴ samt migrationskrisen, som siden 2015 har været betegnelsen for det heftigt stigende antal flygtninge, der har rejst på tværs af Middelhavet og Sydøsteuropa til Europa.⁵ Det multikulturelle samfund som Storbritannien har udviklet sig til, bidrager til at en stor del af befolkningen føler et behov for at værne om den nationale identitet, og anser globaliseringen og indvandringen som risikofaktorer der kan skade deres stolte identitet. Ud fra figur 3.1 i Ole Helmersens bog "Broken Britain?", der angiver briternes refleksioner over henholdsvis det gode og dårlige ved Storbritannien, kan det udeledes at hele 53% mener at det høje antal af immigranter er det værste ved det britiske samfund. Samtidig angives det at 51% anser historien og den nationale stolthed som det absolut bedste ved nationen.⁶

Britisk suverænitet og medlemskabsafstemningens optakt

Og netop immigration og national suverænitet har været nøglespørgsmål for "leave"-vælgerne i forbindelse med afstemningen om Storbritanniens medlemskab i EU, der blev foretaget i 2016. Ud af figur 1, fra forskningsrapporten "CSI Brexit 4: People's Stated Reasons for Voting Leave or Remain", kan det nemlig udeledes at ca. 40% af leave-vælgerne primært havde en skærpet immigrationskontrol som ønske og hensigt bag leave-stemmen. Omkring 35% angav at det primært handlede om EU's for magtfulde indflydelse på britisk lovgivning og dermed mangel på Storbritanniens suverænitet.⁷

² Balent, Magali og Corinne Deloy: "EU-parlamentsvalg 2014: På vej mod et europæisk "yderste højre"?" in *European Issues*, nr. 309, den 14. April 2014. Oversat uddrag. Angivet som bilag.

³ "Ukip" in *Den Store Danske Gyldendals åben encyklopædi*, d. 10.10 2016. Besøgt d. 30.02 2019.

⁴ Rasmussen, Thomas Bundgaard mfl.: "Storbritannien og det multikulturelle samfund" in *Sct. Knuds Netavis*, d. 30 april 2015.

⁵ "Flygtningekrisen i Europa" in *Wikipedia den frie encyklopædi*, u.å. Besøgt d. 30.01 2019.

⁶ Helmersen Ole: *Broken Britain?*. Columbus, 2013. Figur 3.1. Angivet som bilag.

⁷ Carl, Noah: "CSI Brexit 4: People's Stated Reasons for Voting Leave or Remain". *Centre for Social Investigation*, d. 24 april 2018. Side 4.

Baggrunden for selve afstemningen fandtes i en ubestridt forestilling om at Storbritannien selvfølgelig ville stemme for et fortsat EU-medlemskab. Den daværende konservative premierminister David Cameron lovede, som en del af hans valgkamp og modreaktion på interne uenigheder i hans eget parti, at udskrive folkevalg om hvorvidt Storbritannien skulle blive i eller forlade det europæiske samarbejde. Samtidig gav han et løfte om en genforhandling af medlemskabet med fokus på tilbagevinden af britisk suverænitet. Eftersom The Conservative and Unionist Party genvandt regeringsmagten i valget i 2015, startede Cameron sine forhandlinger med EU. Aftalen om Storbritanniens opdaterede medlemskab blev indgået i 2016, og herefter bekendtgjorde Cameron at afstemningen om Storbritanniens medlemskab af EU ville finde sted den 23. juni 2016.⁸

Brexit bliver en realitet

Til stor glæde for UKIP og partileder Nigel Farage, viste stemmeoptællingen at et flertal på 51,9% havde stemt for Storbritanniens udtræden af EU, mens 48,1% havde stemt for et stadigt medlemskab. Blandt vælgerne var et tydeligt skel mellem generationer, hvor hele 72% af de unge stemte for at blive i EU og de ældre i højere grad stemte for Brexit. Som reaktion på valgresultatet annoncerede David Cameron sin tilbagetræden som Storbritanniens premierminister. Herefter blev, den ligeledes konservative, Theresa May, Storbritanniens anden kvindelige premierminister og hendes opgave stod derefter på at lede Storbritannien sikkert gennem Brexit-forhandlingerne.⁹

Metodeafsnit

Som essentiel del af besvarelsen af en kompleks og tværfaglig problemstilling, skal man gøre sig nogle videnskabsteoretiske overvejelser, herunder reflektere dybere over, hvilke fag og metoder der egner sig bedst til at svare på problemstillingen. Til besvarelsen af netop denne opgave anvender jeg en samfundsaglig metode der tager udgangspunkt i både naturvidenskab og humaniora. Den naturvidenskabelige tilgang fungerer via kvantitative metoder, som behandler "hårde" data, dvs. statistikker, meningsmålinger, spørgeskemaer osv. Denne side af den samfundsaglige metode har jeg i højere grad benyttet i min redegørelse, hvor jeg anvender undersøgelser og statistikker. Det humanistiske i samfundsag tager udgangspunkt i de kvalitative metoder, som ikke kan kvantificeres og dermed i høj grad skal fortolkes på. Disse metoder handler i særdeleshed om tekstanalyse og dybere forståelse af en

⁸ Arrouas, Michelle: *Brexit*. Faktalink, juni 2016. Opdateret juni 2017. Besøgt den 30.01 2019.

⁹ Ibid.

bestemt sag. Jeg har blandt andet benyttet den humanistisk samfundsfaglige metode i analyse-delen af min opgave hvor jeg laver en diskursanalyse på to taler. Det engelskfaglige tager også udgangspunkt i en humanistisk metode, hvor jeg specifikt har jeg foretaget en retorisk analyse af to politiske taler, hvilket i modsætning til samfundsfag, tager fat i sproget og evnen til at formidle budskabet.

Analyse

Jeg vil i dette afsnit analysere og sammenligne to taler af Nigel Farage og Theresa May fra henholdsvis 2016 og 2018. Jeg har i begge mine analyser af talerne foretaget en retorisk analyse med henblik på sprog, argumentation og retoriske virkemidler, samt lavet en diskursanalyse.

Nigel Farage

Tidligere UKIP leder, Nigel Farage, holdt en tale d. 28 juni 2016 henvendt til EU-parlamentet to dage efter medlemskabsafstemningen, der endte med Storbritanniens udtræden af EU. Hans eneste hensigt bag hans position som partiets leder bestod i ønsket om at få Storbritannien ud af EU, og i talen henvender hans sig til EU-parlamentet med et hoverende og nedladende sprog, som er let forståeligt og ikke akademisk. Dette hænger i stor grad sammen med at formålet for talen ikke er at overbevise og forsikre modtageren, men derimod at bevise hans overlegenhed og troværdighed samt håne dem, som siden hans indtrædelse i EU-parlamentet har betvivlet ham: *"Isn't it funny? When I came here 17 years ago and I said that I wanted to lead a campaign to get Britain to leave the European Union, you all laughed at me – well I have to say, you're not laughing now, are you?"*.¹⁰ Her er Farages formidling klar, sproget uformelt og tonen triumferende. Det enkelte og anti-akademiske sprog understøtter også de populistiske tendenser der er tæt forbundet med Farage. Populister taler nemlig på vegne af det undertrykte folk: *"Because what the little people did, what the ordinary people did – what the people who'd been oppressed over the last few years who'd seen their living standards go down did..."*.¹¹ Farage fastslår altså at briterne er blevet undertrykt af en akademisk elite, hvilken han distancerer sig selv fra ved at benytte et let tilgængeligt og uformelt sprog.

¹⁰ Farage, Nigel: *Nigel Farage delivers first post-Brexit Speech to the European Parliament*. 28. juni 2016.

¹¹ Ibid.

I talen kommer han med en påstand der lyder: *"What happened last Thursday was a remarkable result – it was a seismic result. Not just for British politics, for European politics, but perhaps even for global politics too"*.¹² I denne påstand anvender han en nedtonende styrkemarkør i form af ordet *perhaps*, som modererer påstandens kraft. Belægget for denne påstand findes i form af Farages forestilling om at håbet spreder sig: *"We want to be an independent, self-governing, normal nation. That is what we have done and that is what must happen. In doing so we now offer a beacon of hope to democrats across the rest of the European continent."*¹³ Hjemlen er altså at det britiske exit bliver en kilde til inspiration for andre europæiske medlemslande som så vil følge Storbritanniens eksempel. Hans argumentation mangler dog både gendrivelse og rygdækning, hvilket er essentielt for et vellykket og overbevisende argument. Generelt for talen er der også en del postulater som mangler belæg og dermed ikke understøtter hans udtalelser.

Farage benytter heller ikke mange retoriske virkemidler til at formidle sit budskab. I løbet af talen benytter han dog forskellige gentagelsesfigurer, heriblandt trikolonen adskillige gange: *"...we want our country back, we want our fishing waters back, we want our borders back"*.¹⁴ Dette retoriske virkemiddel bringer rytme til talen og skærper modtagerens opmærksomhed. Interessen kan også fanges via det retoriske spørgsmål som får modtageren til at reflektere over talerens budskab, hvilket Farage også benytter i sin formidling.

I Nigel Farages tale til Europa-Parlamentet beskrives nodalpunktet "EU" i en ækvivalensskæde bestående af ord som *devision, denial, failing, stealth, deception, imposing* og *rotten*. Alle disse ord er negativt ladede og viser tydeligt Farages holdning til det europæiske fælleskab og de strukturer der præger det. Som antagonisme til denne opfattelse af EU, beskrives det fremtidige Storbritannien som *uafhængigt, håbefuldt og selvstyrende*. På denne måde opstiller Farage det klassiske antagonismepar "dem mod os". Dette er et yderst effektfuldt virkemiddel til yderligere at understrege distancen mellem Storbritannien og den Europæiske Union, hvilket han også bevirker via sin anvendelse af sarkasme og hån: *"As a*

¹² Farage, Nigel: *Nigel Farage delivers first post-Brexit Speech to the European Parliament*. 28. juni 2016.

¹³ Ibid.

¹⁴ Farage, Nigel: *Nigel Farage delivers first post-Brexit Speech to the European Parliament*. 28. juni 2016.

*policy to impose poverty on Greece and the Mediterranean you've done very well".*¹⁵ Han prøver gennem sin sarkastiske tone at belyse de fejl og nederlag unionen har gennemgået og dermed også vise sin egen overlegenhed.

Theresa May

Som en del af Brexit processen skulle den britiske premier-minister Theresa May udarbejde en skilsmisseaftale sammen med EU som hun i sidste ende skulle præsentere for det britiske parlament. Den 15. november 2018 opdaterede hun Underhuset på Brexit-forhandlingerne. Sproget og formidlingen er meget formel og akademisk: *"We were told that we had a binary choice between the model of Norway or the model of Canada. That we could not have a bespoke deal"*.¹⁶ Hendes referencer kræver bagvedliggende viden om forskellige former for internationale handelsmodeller, og ord som binary og bespoke er i højere grad gloser i et formelt ordforråd.

I taler er der ofte anvendt retoriske figurer, der hjælper med at forstærke afsenderens budskab og skærpe modtagerens interesse. I talen benytter May sig, i stor grad, af retoriske gentagelsesfigurer, herunder trikolonen: *"Not Canada +++. Not Norway for Now. Not our own White Paper"*.¹⁷ Denne tretrinsraket skaber et effektfuldt indtryk på modtageren da den skaber rytme i talerens formidling. May benytter sig af denne effekt adskillige gange i talen, blandt andet også via triade figuren: *"And we have agreed a close and flexible partnership on foreign, security and defence policy"*.¹⁸ Denne retoriske gentagelsesfigur har nemlig samme effekt som trikolonen. Derudover er der også eksempler på anaforen i talen: *"We have secured the rights of the more than three million [...] We have agreed a time-limited implementation period [...] We have agreed Protocols to ensure Gibraltar..."*. En anafor er flere sætninger, der indledes på samme vis, hvilket er effektfuldt til at fange modtagerens interesse og give overblik.

En velfungerende argumentation indeholder en gendrivelse, som anvendes til at imødekomme modstanderens argumenter, efterfulgt af en påstand med dertilhørende belæg: *"I know there are some who have said I should simply rip-up the UK's commitment to a backstop. But this would have been an entirely irresponsible course of action. It would have*

¹⁵ May, Theresa: "PM statement on Brexit negotiations". 15. november 2018.

¹⁶ Ibid.

¹⁷ May, Theresa: "PM statement on Brexit negotiations". 15. november 2018.

¹⁸ Ibid.

*meant reneging on a promise made to the people of Northern Ireland during the Referendum campaign and afterwards that under no circumstances would Brexit lead to a return to the borders of the past”.*¹⁹ May kommer først kritikerne i forkøbet og modargumenterer herefter med en påstand om uansvarligheden ved at droppe backstop-nødplanen. Dette efterfølges af et belæg omhandlende et løfte til Nordirland, hvor hjemmelen er at hun som premierminister har ansvar for alle befolkningsdele i Storbritannien.

Theresa May definerer nodalpunktet Brexit via ord som framework, control, delivers, ambitious, free trade, agreement, legal, national interest, future, flexible, partnership, complex, breakthrough og honours. Denne ækvivalensskæde er overvejende positivt ladet og indeholder også en del flydende betegnelser, såsom protect, security, insurance og good, hvilket bevirker at Brexit-forhandlingerne dermed tilføres positive konnotationer. For at appellere til den britiske fællesskabsfølelse benytter hun pronomenet ”we” frem for ”I”, hvilket også medfører en hvis troværdighed til hende som taler. På denne måde får hun også opstillet antagonismeparret ”dem mod os”, hvilket er effektfuldt i kampen for Storbritanniens suverænitet i Brexit-forhandlingerne.

Sammenligning af taler

I modsætning til Nigel Farage, benytter Theresa May belæg ved hver påstand og anvender også gendrivelsen adskillige gange. Dette er virkningsfuldt til at overbevise sine modtagere om en bestemt sag. Netop formålet med talen kan dog være med til at forklare den holdbare argumentation i Mays tale, og manglen på samme i Farages, da hendes elementære hensigt var at overbevise medlemmerne af Underhuset til at godkende hendes drøftelser. I opposition til dette havde Farage ingen intention om overbevisning af modtageren, men blot hoveren og tydeliggørelse af overlegenhed som bagtanke. Talerne minder dog om hinanden på den baggrund, at de begge opstiller en antagonisme der distancerer Storbritannien fra EU, og samtidig skaber en fællesskabsfølelse blandt den britiske befolkning.

Diskussion

Frygten for konsekvenserne af Brexit plager en stor del af den europæiske befolkning. Jeg vil derfor i følgende afsnit redegøre for nogle af de mulige konsekvenser af Brexit for både Storbritannien og EU.

¹⁹ May, Theresa: ”PM statement on Brexit negotiations”. 15. november 2018.

Som en del af de nationalistiske politikeres opfordring til den britiske befolkning om at stemme Storbritannien ud af EU, hævdede de, at landet sagtens var i stand til at forhandle egne frihandelsaftaler med både EU og andre lande. Dette understøttes dog ikke af eksperter, som ganske modsat forudser et velstandstab på 10% i løbet af de første fire år, såfremt at der bliver tale om et såkaldt "hårdt" Brexit, dvs. en udtræden uden en skilsmisseaftale.²⁰ Efter Underhusets forkastelse af Mays udtrædelsesaftale med EU d. 15 januar, er netop et hårdt Brexit blevet ganske sandsynligt, og bekymringen for den fremtidige britiske økonomi er derfor reel. Denne bekymring var også hovedårsagen til at blive i unionen ifølge den britiske befolkning²¹ og Mays udtrædelsesaftale med EU indeholdte blandt andet også aftaler om toldfri handel.²² På denne måde betragter en stor del af briterne altså det ideelle EU handelssamarbejde gennem den liberale intergovernmentalisme, hvor integrationen er statscentreret. Denne interesse kan varetages ved at fortage en ny afstemning om en aftale lignende den Norske model, hvor landet står uden for unionen, men stadig er en del af det indre marked for varer, tjenester og arbejdskraft. Denne løsning på de eventuelle økonomiske tab vinder stigende popularitet blandt den britiske befolkning.

Men, på den anden side, vil en ny afstemning så ikke sætte spørgsmålstegn ved demokratiet og fornægte det britiske folks tidligere valg? Modstandere af forslaget om den nye afstemning mener at handlingen vil være antidemokratisk ved ikke at tilgodese flertallet af befolkningens interesse. Den vil skabe tvivl om både politikernes- og fremtidige afstemningers integritet og samtidig er de bange for at de på denne måde aldrig slipper båndene til unionen og bliver en selvstændig nation.²³

Udtrædelsen af unionen får dog ikke kun konsekvenser for Storbritannien. EU som institution kommer også til lide økonomisk efter udtrædelsen, men et muligt udfald af Brexit, kan dog også blive at der mellem medlemslandene i EU opstår et endnu tættere samarbejde. Den franske regeringsleder Emmanuel Macron og den tyske rigskansler Angela Merkel mødtes d. 22 januar for at forstærke samarbejdet om sikkerhed og forsvar yderligere mellem de to

²⁰ Rosenbak, Steen: "Tre år senere: Briterne lever fortsat på løggen om brexit" in *Jyllands Posten*, den 19. januar 2019.

²¹ Carl, Noah: "CSI Brexit 4: People's Stated Reasons for Voting Leave or Remain". *Centre for Social Investigation*, d. 24 april 2018.

²² May, Theresa: "PM statement on Brexit negotiations". 15. november 2018.

²³ Thomsen, Per Bang: *May: Ny brexit-afstemning vil gøre 'uoprettelig skade' på demokratiet*. DR, 17. december 2018.

meget indflydelsesrige medlemslande. Dette er et eksempel på den neofunktionalistiske integrationsteori hvor staternes suverænitet begrænses til fordel for et overstatsligt samarbejde, og hvor spill over effekten, der beskriver hvordan integration på ét område fører til integration på et andet område, virker i bedste velgående. I modsætning til dette ses risikoen for yderligere fremgang til EU-skeptiske partier i andre medlemslande. Brexit-processen og UKIPs kamp for Storbritanniens suverænitet kan være kilde til inspiration og medvind hos de højrenationalistiske partier i f.eks. Holland, Tyskland og Frankrig. Dette ville svække den Europæiske Union i meget høj grad og sætte spørgsmålstegn ved dens fremtid, såfremt at det blev en realitet.

Konklusion

I Storbritannien ses en højrenationalistisk og EU-skeptisk strømning i form af UKIPs, fremgang. Partiets indvandrerkritiske og nationalistiske politik appellerede i høj grad til den britiske befolkning, som ved medlemskabsafstemningen d. 23. Juni 2016 stemte for Storbritanniens exit fra den Europæiske union. På grund af befolkningens valg, gik den daværende premierminister af, idet han ønskede et fortsat medlemskab. Theresa May overtog posten som Storbritanniens leder og påtog sig derfor opgaven at lede landet sikkert i gennem Brexit-forhandlingerne med EU. I en tale til det britiske parlament d. 15. november 2018 begrundede hun vha. stærk argumentation sine EU-aftale. Som modsætning til denne tale, holder Nigel Farage en meget lidt overbevisende tale, grundet mangel på belæg for sine påstande. Mays aftale blev dog nedstemt af Underhuset, hvilket kan resultere i et no-deal Brexit som vil have negative økonomiske konsekvenser for Storbritannien. Dette kan dog undgås hvis en ny afstemning finder sted hvor briterne stemmer om en løsning à la Norge-modellen, hvilket dog kan anses som udemokratisk og forræderi mod det britiske folk. Derudover kan EU-samarbejdet mellem de resterende medlemslande udvikle sig til noget tættere, men Brexit kan også give medvind til andre EU-skeptiske partier.

Litteraturliste

Primært materiale

Farage, Nigel: "Nigel Farage delivers first post-Brexit Speech to the European Parliament." 28. juni 2016.

May, Theresa: "PM statement on Brexit negotiations". 15. november 2018.

Sekundært materiale

Internetsider

Arrouas, Michelle: *Brexit*. Faktalink, juni 2016. Opdateret juni 2017. Besøgt den 30.01 2019. <https://faktalink.dk/titelliste/brexit>

Arrouas, Michelle: *EU – Den Europæiske Union*. Faktalink, 2009. Opdateret 2017. Besøgt den 29.01 2019. <https://faktalink.dk/titelliste/euun>

"Ukip" in *Den Store Danske Gyldendals åben encyklopædi*, d. 10.10 2016. Besøgt d. 30.02 2019. http://denstoredanske.dk/Geografi_og_historie/Storbritannien_og_Irland/Storbritannien_efter_1945/UK_Independence_Party

"Flygtningekrisen i Europa" in *Wikipedia den frie encyklopædi*, u.å. Besøgt d. 30.01 2019. https://da.wikipedia.org/wiki/Flygtningekrisen_i_Europa

Artikler

Lassen, Kim Bildsø: *Ny undersøgelse: Alder, uddannelse og etnicitet påvirkede brexit-afstemning*. DR, d. 8. februar 2017. Besøgt d. 30.01 2019.

<https://www.dr.dk/nyheder/udland/ny-undersogelse-alder-uddannelse-og-etnicitet-paavirkede-brexit-afstemning>

Rasmussen, Thomas Bundgaard mfl.: "Storbritannien og det multikulturelle samfund" in *Sct. Knuds Netavis*, d. 30 april 2015. <http://www.sctknudsnetavis.dk/2015/04/30/storbritannien-og-det-multikulturelle-samfund/>

Rosenbak, Steen: "Tre år senere: Briterne lever fortsat på løggen om brexit" in *Jyllands Posten*, den 19. januar 2019.

Thomsen, Per Bang: *May: Ny brexit-afstemning vil gøre 'uoprettelig skade' på demokratiet*. DR, 17. december 2018. <https://www.dr.dk/nyheder/udland/may-ny-brexit-afstemning-vil-goere-uoprettelig-skade-paa-demokratiet>

Andet

Balent, Magali og Corinne Deloy: "EU-parlamentsvalg 2014: På vej mod et europæisk 'yderste højre'?" in *European Issues*, nr. 309, den 14. April 2014. Oversat uddrag. Angivet som bilag.

Carl, Noah: "CSI Brexit 4: People's Stated Reasons for Voting Leave or Remain". *Centre for Social Investigation*, d. 24 april 2018. http://csi.nuff.ox.ac.uk/wp-content/uploads/2018/05/Carl_Reasons_Voting.pdf

Bøger

Dunt, Ian: *Brexit. What the hell happens now?*. Canbury Press, 2016.

Forside billede

Parry, Tom: *Govt admits no-deal Brexit 'could' cause flight disruption*. TTG Media, 24. September 2018. Besøgt d. 27.01 2019. <https://www.ttgmedia.com/news/news/govt-admits-no-deal-brexit-could-cause-flight-disruption-15530>

Bilag

Bilag 1

Balent, Magali og Corinne Deloy: "EU-parlamentsvalg 2014: På vej mod et europæisk "yderste højre"?" in *European Issues*, nr. 309, den 14. April 2014. Oversat uddrag.

Magali Balent og Corinne Deloy: "EU-Parlamentsvalg 2014: På vej mod et europæisk "yderste højre"?"

"European Issue" n°309, 14.4.2014. Oversat uddrag.

De to forfattere er forskere ved Robert Schuman Foundation.

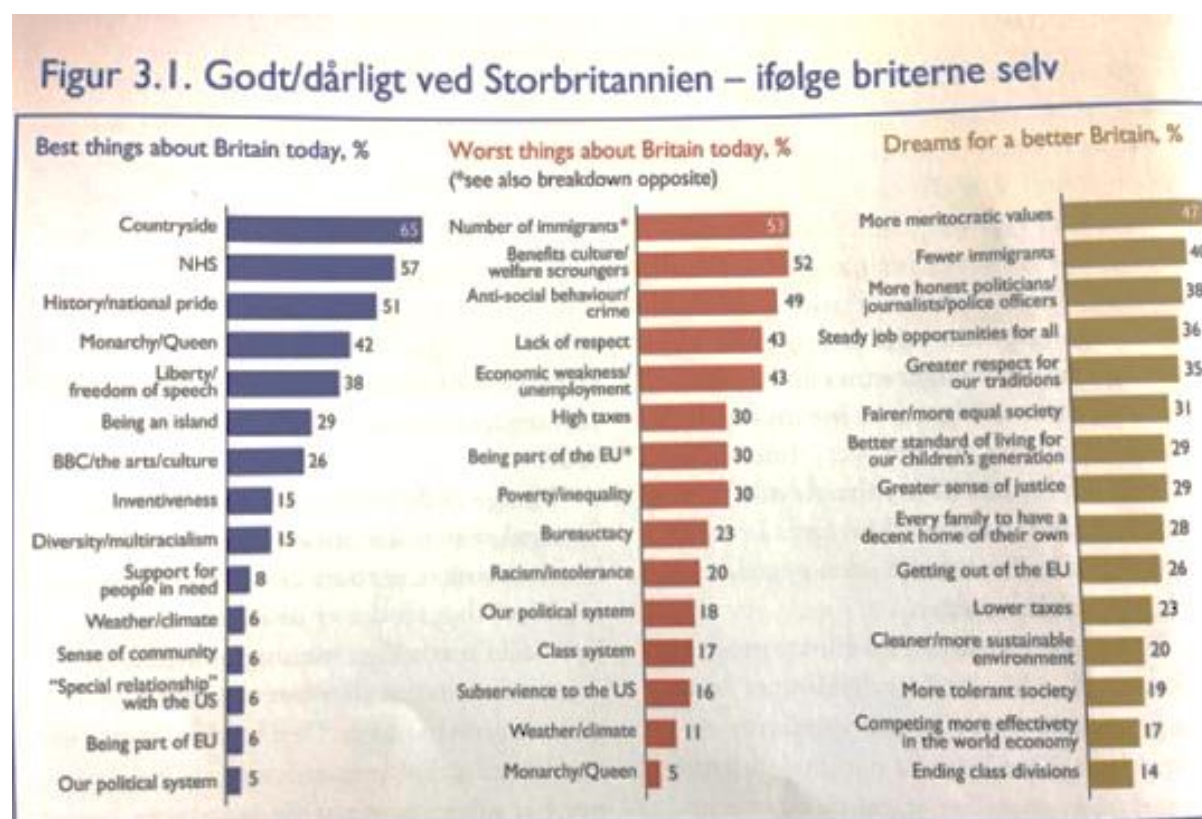
I en række undersøgelser forudses det, at Front National i Frankrig får 22% af stemmerne, FPÖ i Østrig får 19% og UKIP i Storbritannien får 40%.¹⁾ I en situation med både økonomiske og sociale tilbageslag i EU, og i en tid hvor spørgsmålet om national identitet er højaktuelt i den politiske debat, ser det ud som om det "yderste højre" i Europa-Parlamentet er på vej til at blive en realitet. Alle partierne på det yderste højre deler synet på EU: At EU mangler effektivitet, og at EU er ansvarlig for de økonomiske tilbageslag i medlemsstaterne. Euroen ses som hovedskurken i Europas økonomiske skibbrud, og partierne på det yderste højre har ret for så vidt som euro-zonen har den svageste økonomiske vækst og den højeste arbejdsløshed i verden. Herudover ses EU som et diktatorisk værktøj i hånden på de stærkeste EU-lande. Især Tyskland bliver anklaget, og på den måde forsøger man at genskabe den anti-tyske følelse, som er en del af tankegodset for alle partierne på det yderste højre. Lega Nord²⁾ kalder EU for "tyskernes, franskmændenes og de store bankers ejendom". I et aktuelt interview siger Geert Wilders, leder af det hollandske Frihedsparti, at han ikke ønsker, at Holland skal fortsætte med at underkaste sig EU's "diktatur". Særligt angriber han den bilaterale frihandelsaftale mellem USA og EU, der er på vej, og "den stramme økonomiske politik, som fru Merkel vil påtvinge alle lande i euro-zonen." Endelig ses EU som en organisation, hvis primære mål er at afmontere nationalstaten. Front National taler om en "anti-national damptrømler", der med sine åbne grænser skaber unfair konkurrence på lønområdet og truer den nationale identitet i medlemsstaterne. FPÖ forklarer i sit partiprogram, at "Europas fremtid ligger i et frivilligt samarbejde mellem staterne." Partierne på det yderste højre ser fremtiden for EU ligge i en konføderation af suveræne stater - men kun dem, der har en fælles historie og tilhører samme civilisationskreds. EU's nuværende struktur ses som et resultat af eliternes hemmelige konspiration, der har til formål at ødelægge nationerne og deres indbyggere - for til gengæld at opbygge et globaliseret, grænseløst område på de ruiner, de har efterladt. Derfor er det en central del af UKIP's program, at Storbritannien skal forlade EU, genoprette landets suverænitet og kontrollen med grænserne. Paradoksalt nok ses tilbagetrækning til nationalstatens puppe som en mirakelkur over for de udfordringer, der skabes i en verden, der konstant bliver mere globaliseret og åben.

¹⁾ Ved valget fik Front National 24,9 % af de afgivne stemmer, FPÖ 19,7 % og UKIP 26,8 %.

²⁾ Lega Nord er en central del af Italiens "yderste højre".

Bilag 2

Helmersen Ole: *Broken Britain?*. Colombus, 2013. Figur 3.1.

Bilag 3

Farage, Nigel: "Nigel Farage delivers first post-Brexit Speech to the European Parliament." 28. juni 2016.

Below is Nigel Farage's full speech to the European Parliament on 28 June 2016 after Britain voted to leave the European Union

Isn't it funny? When I came here 17 years ago and I said that I wanted to lead a campaign to get Britain to leave the European Union, you all laughed at me – well I have to say, you're not laughing now, are you? The reason you're so upset, you're so angry, has been perfectly clear, from all the angry exchanges this morning.

You as a political project are in denial. You're in denial that your currency is failing. Just look at the Mediterranean! As a policy to impose poverty on Greece and the Mediterranean you've done very well.

You're in denial over Mrs. Merkel's call for as many people as possible to cross the Mediterranean – which has led to massive divisions between within countries and between countries.

The biggest problem you've got and the main reason the UK voted the way it did is because you have by stealth and deception, and without telling the truth to the rest of the peoples of Europe, you have imposed upon them a political union. When the people in 2005 in the Netherlands and France voted against that political union and rejected the constitution you simply ignored them and brought the Lisbon treaty in through the back door.

What happened last Thursday was a remarkable result – it was a seismic result. Not just for British politics, for European politics, but perhaps even for global politics too.

Because what the little people did, what the ordinary people did – what the people who'd been oppressed over the last few years who'd seen their living standards go down did – was they rejected the multinationals, they rejected the merchant banks, they rejected big politics and they said actually, we want our country back, we want our fishing waters back, we want our borders back.

We want to be an independent, self-governing, normal nation. That is what we have done and that is what must happen. In doing so we now offer a beacon of hope to democrats across the rest of the European continent. I'll make one prediction this morning: the United Kingdom will not be the last member state to leave the European Union.

The question is what do we do next? It is up to the British government to invoke article 50 and I don't think we should spend too long in doing it. I totally agree that the British people have voted, we need to make sure that it happens.

What I'd like to see is a grownup and sensible attitude to how we negotiate a different relationship. I know that virtually none of you have never done a proper job in your lives, or worked in business, or worked in trade, or indeed ever created a job. But listen, just listen.

You're quite right Mr Schultz – Ukip used to protest against the establishment and now the establishment protests against Ukip. Something has happened here. Let us listen to some simple pragmatic economics – my country and your country, between us we do an enormous amount of business in goods and services. That trade is mutually beneficial to both of us, that trade matters. If you were to cut off your noses to spite your faces and reject any idea of a sensible trade deal the consequences would be far worse for you than it would be for us.

[Laughter from MEPs]

Even no deal is better for the United Kingdom is better than the current rotten deal that we've got. But if we were to move to a position where tariffs were reintroduced on products like motorcars then hundreds of thousands of German works would risk losing their jobs.

Why don't we be grown up, pragmatic, sensible, realistic and let's cut between us a sensible tariff-free deal and thereafter recognise that the United Kingdom will be your friend, that we will trade with you, cooperate with you, we will be your best friends in the world. Do that, do it sensibly, and allow us to go off and pursue our global ambitions and future.

Bilag 4

May, Theresa: "PM statement on Brexit negotiations". 15. november 2018.

With permission, Mr Speaker, I would like to update the House on our negotiations to leave the European Union.

First, I want to pay tribute to my Rt Hon Friends the Members for Esher and Walton and Tatton.

Delivering Brexit involves difficult choices for all of us.

We do not agree on all of those choices but I respect their views and thank them sincerely for all that they have done.

Mr Speaker, yesterday we agreed the provisional terms of our exit from the European Union, set out in the Draft Withdrawal Agreement.

We also agreed the broad terms of our future relationship, in an Outline Political Declaration.

President Juncker has now written to the President of the European Council to recommend that "decisive progress has been made in the negotiations."

And a special European Council will be called for Sunday 25th November.

This puts us close to a Brexit deal.

Mr Speaker, what we agreed yesterday was not the final deal.

It is a draft treaty that means we will leave the EU in a smooth and orderly way on 29 March 2019 and which sets the framework for a future relationship that delivers in our national interest.

It takes back control of our borders, laws and money.

It protects jobs, security and the integrity of the United Kingdom.

And it delivers in ways that many said could simply not be done.

We were told that we had a binary choice between the model of Norway or the model of Canada. That we could not have a bespoke deal.

But the Outline Political Declaration sets out an arrangement that is better for our country than both of these - a more ambitious free trade agreement than the EU has with any other country.

And we were told we would be treated like any other third country on security co-operation.

But the Outline Political Declaration sets out a breadth and depth of co-operation beyond anything the EU has agreed with any other country.

So let me take the House through the details.

First, on the Withdrawal Agreement, the full legal text has now been agreed in principle.

It sets out the terms on which the UK will leave the EU in 134 days' time on 29th March 2019.

We have secured the rights of the more than three million EU citizens living in the UK, and around one million UK nationals living in the EU.

We have agreed a time-limited implementation period that ensures businesses only have to plan for one set of changes.

We have agreed Protocols to ensure Gibraltar and the Sovereign Base Areas are covered by the Withdrawal Agreement.

And we have agreed a fair financial settlement - far lower than the figures many mentioned at the start of this process.

Mr Speaker, since the start of this process I have been committed to ensuring that our exit from the EU deals with the issue of the border between Northern Ireland and Ireland.

I believe this issue can best be solved through our future relationship with the EU. But the withdrawal agreement sets out an insurance policy should that new relationship not be ready in time at the end of the implementation period.

I do not pretend that this has been a comfortable process – or that either we or the EU are entirely happy with all of the arrangements that have been included within it.

Of course this is the case – this is an arrangement that we have both said we never want to have to use.

But while some people might pretend otherwise, there is no deal which delivers the Brexit the British people voted for which does not involve this insurance policy.

Not Canada +++. Not Norway for Now. Not our own White Paper.

The EU will not negotiate any future partnership without it.

As the House knows, the original proposal from the EU was not acceptable as it would have meant creating a customs border down the Irish Sea and breaking up the integrity of our United Kingdom.

So last month, I set out for the House the four steps we needed to take.

This is what we have now done and it has seen the EU make a number of concessions towards our position.

First, the EU proposal for a Northern-Ireland only customs solution has been dropped and replaced by a new UK-wide temporary customs arrangement that protects the integrity of our precious Union.

Second, we have created an option for a single time-limited extension of the Implementation Period as an alternative to bringing in the backstop.

As I have said many times, I do not want to extend the Implementation Period and I do not believe we will need to do so. This is about an insurance policy.

But if it happens that at the end of 2020 our future relationship is not quite ready - the UK will be able to make a choice between the UK-wide temporary customs arrangement or a short extension of the Implementation Period.

Third, the Withdrawal Agreement commits both parties to use best endeavours to ensure this insurance policy is never used.

And in the unlikely event that it is needed, if we choose the backstop, the Withdrawal Agreement is explicit that it is temporary and that the Article 50 legal base cannot provide for a permanent relationship. And there is also a mechanism by which the backstop can be terminated.

Finally, we have ensured full continued access for Northern Ireland's businesses to the whole of the UK internal market.

Mr Speaker, the Brexit talks are about acting in the national interest - and that means making what I believe to be the right choices, not the easy ones.

I know there are some who have said I should simply rip-up the UK's commitment to a backstop.

But this would have been an entirely irresponsible course of action.

It would have meant reneging on a promise made to the people of Northern Ireland during the Referendum campaign and afterwards that under no circumstances would Brexit lead to a return to the borders of the past.

And it would have made it impossible to deliver a Withdrawal Agreement.

As Prime Minister of the United Kingdom, I have a responsibility to people in every part of our country and I intend to honour that promise.

Mr Speaker, by resolving this issue, we are now able to move on to finalising the details of an ambitious future partnership.

The Outline Political Declaration we have agreed sets out the basis for these negotiations and we will negotiate intensively ahead of the European Council to turn this into a full future framework.

The Declaration will end free movement once and for all.

Instead we will have our own new, skills-based, immigration system - based not on the country people come from, but on what they can contribute to the UK.

The Declaration agrees the creation of a free trade area for goods, with zero tariffs, no fees, charges or quantitative restrictions across all goods sectors.

No other major advanced economy has such an arrangement with the EU. And at the same time, we will also be free to strike new trade deals with other partners around the world.

We have also reached common ground on a close relationship on services and investment, including financial services which go well beyond WTO commitments.

The Declaration ensures we will be leaving the Common Agricultural Policy and the Common Fisheries Policy.

So we will decide how best to sustain and support our farms and our environment, and the UK will become an independent coastal state once again.

We have also reached agreement on key elements of our future security partnership to keep our people safe.

This includes swift and effective extradition arrangements as well as arrangements for effective data exchange on Passenger Name Records, DNA, fingerprints and vehicle registration data.

And we have agreed a close and flexible partnership on foreign, security and defence policy.

Mr Speaker, when I first became Prime Minister in 2016 there was no ready-made blueprint for Brexit.

Many people said it could simply not be done.

I have never accepted that. I have been committed day and night to delivering on the result of the referendum and ensuring the UK leaves the EU absolutely and on time.

But I also said at the very start that withdrawing from EU membership after 40 years, and establishing a wholly new relationship that will endure for decades to come, would be complex and require hard work.

I know it's been a frustrating process – it has forced us to confront some very difficult issues.

But a good Brexit. A Brexit which is in the national interest is possible.

We have persevered and have made a decisive breakthrough.

Once a final deal is agreed, I will bring it to Parliament and I will ask MPs to consider the national interest and give it their backing.

Voting against a deal would take us all back to square one.

It would mean more uncertainty, more division, and a failure to deliver on the decision of the British people that we should leave the EU.

If we get behind a deal, we can bring our country back together and seize the opportunities that lie ahead.

Mr Speaker, the British people want us to get this done. And to get on with addressing the other issues they care about.

Creating more good jobs in every part of the UK and doing more to help families with the cost of living.

Helping our NHS to provide first class care and our schools to give every child a great start in life.

And focusing every ounce of our energy on building a brighter future for our country.

So Mr Speaker, the choice is clear.

We can choose to leave with no deal.

We can risk no Brexit at all.

Or we can choose to unite and support the best deal that can be negotiated. This deal.

A deal that ends free movement...

...takes back control of our borders, laws and money...

...delivers a free trade area for goods with zero tariffs...

...leaves the Common Agricultural Policy and the Common Fisheries Policy...

...delivers an independent foreign and defence policy, while retaining the continued security co-operation to keep our people safe...

...maintains shared commitments to high standards...

...protects jobs...

...honours the integrity of our United Kingdom...

...and delivers the Brexit the British people voted for.

I choose to deliver for the British people.

I choose to do what is in our national interest.

And I commend this Statement to the House.